

Kritische houding | 5 VWO

Klassiekers in de Nederlandse literatuur

Inleiding

In deze verwerkingsopdracht analyseer je een literair werk dat behoort tot het corpus 'klassiekers in de Nederlandstalige literatuur'. Je kiest een roman die volgens jou het stempel klassieker verdient en die bovendien gerelateerd is aan een maatschappelijk probleem of verschijnsel. Je motiveert deze keuze en bestudeert vervolgens enkele literair-technische aspecten van het werk. De opdracht wordt afgerond door het schrijven van een recensie, die meetelt als cijfer voor de derde periode. Ter voorbereiding zoek je informatie over het boek zelf, maar ook bronnen die het maatschappelijk probleem bespreken dat in het verhaal wordt behandeld. Al deze input verwerk je in een eerste versie van de recensie, waarover je van een tweetal klasgenoten feedback ontvangt. Als deze fase is bereikt, schrijf je in één lesuur de recensie die door je docent wordt beoordeeld.

Opdracht 1 Beginsituatie

In klas 4 en 5 heb je tot nu toe zes boeken gelezen die behoren tot het domein literatuur. Noteer in een betoog van circa 300 woorden wat jouw persoonlijke opvatting is over het lezen van literatuur. Besteed hierbij in ieder geval aandacht aan de volgende elementen:

- Ben je iemand die van nature houdt van het lezen van literatuur?
- Hoe ben je tot je literatuurkeuze gekomen?
- Ben je tevreden over de door jou gekozen boeken?
- Vind je dat je over voldoende algemene en literaire kennis beschikt om de boeken te kunnen begrijpen?
- Welke informatiebronnen gebruik je bij het maken van de verwerkingsopdrachten?
- Vind je dat het systeem 'lezen boek – verwerking' in opdrachten goed werkt?
- Krijg je voldoende gelegenheid om je eigen mening te vormen over een bepaald boek?
- Ben je door het lezen van literatuur anders gaan denken over bepaalde zaken?
- Heb jij specifieke aanbevelingen voor het literatuuronderwijs op school?
- Eigen invulling...

Opdracht 2 Keuze klassieker

Jij hebt een boek gekozen waarvan jij vindt dat het een klassieker kan zijn. Beschrijf kort en krachtig op grond van welke overwegingen jij tot je keuze bent gekomen. Bedenk dat je deze argumenten nodig zult hebben bij de eindopdracht, het schrijven van een recensie.

Opdracht 3 Thematiek

- 1 Wat is volgens jou de thematiek van het boek?
- 2 Hoe heeft de auteur de thematiek in het boek uitgewerkt?
- 3 Je hebt gegevens over de auteur opgezocht. Wat heb je in het gevonden materiaal gevonden over de thematiek? Noteer kort de belangrijkste bevindingen en verwijs correct naar de bronnen (APA).
- 4 Komt de thematiek vaker voor in het werk van jouw auteur? Wat heeft hij daarover gezegd of geschreven?
- 5 Hoe sta jij zelf tegenover de thematiek in het werk van de auteur? Hoe denk jij erover? Geef je mening, plaats kanttekeningen.

Opdracht 4

Autobiografische elementen

- 1 Heb je in het boek autobiografische elementen gevonden? Zo ja, welke?
- 2 Vind je het wel of niet goed dat een auteur schrijft over dingen uit zijn eigen leven?
- 3 Als je boek niet autobiografisch is, beschrijf dan uitgebreid het aspect spanning.

Opdracht 5

Maatschappelijke context

Het boek dat je hebt gelezen, behandelt een maatschappelijk onderwerp. Zoek via Google, of liever nog via Google Scholar, twee artikelen die het maatschappelijk probleem bespreken. Vat deze artikelen samen en noteer daarbij welk standpunt de auteur inneemt. Bespreek vervolgens wat jouw eigen standpunt is en laat zien of jouw uiteindelijke visie door de roman is beïnvloed.

Opdracht 6

Een voorloping oordeel

Schrijf een oordeel over jouw boek van maximaal tien zinnen. Denk daarbij onder andere aan thematiek, opbouw, stijl, gevoelens die het werk bij je oproept of uitwerking van de personages. Ook voor deze deelopdracht geldt dat je de opvattingen en bijbehorende argumentatie bij het schrijven van de recensie zult moeten gebruiken.

Zorg voor een correcte vermelding van je bronnen bij opdracht 3, 4 en 6!

Opdracht 7

Eindopdracht: de recensie

Je schrijft naar aanleiding van het boek dat je hebt gelezen een krachtige, heldere recensie van minimaal 400 woorden voor een publiek dat bestaat uit gelijkwaardige leeftijdsgenoten. In de recensie komen verschillende onderwerpen aan bod, waarbij je moet denken aan de onderdelen die je in de voorgaande opdrachten hebt uitgewerkt:

- informatie over inhoud, thematiek en maatschappelijke context;
- informatie over de schrijver;
- informatie over verwante schrijvers en boeken;
- enkele passende citaten uit het boek;
- een oordeel over het boek;
- argumenten bij dat oordeel;
- een oordeel over het boek als klassieker;
- argumenten bij dat oordeel.

Naast dit inhoudelijke aspect zorg je voor een passende tekststructuur, waarbij je kiest uit:

- een aspectenstructuur;
- een voor- en nadelenstructuur;
- een argumentatiestructuur.

Zorg er ten slotte voor om jezelf tijdens het schrijven bewust te zijn van je positie als recensent, waarin je optreedt als individuele lezer, als vertegenwoordiger van een groep lezers en als expert.